

Gençlerin Boş Zamanlarında Rekreyasyon Faaliyetlerine Katılım Engelleri Üzerine Bir Araştırma** (A Research on the Obstacles for Participations in Recreation Activities of Youth in Leisure Time)

*Ceyhun AKYOL^a , Süleyman AKKAŞOĞLU^b

^a Artvin Çoruh University, Artvin Vocational School, Department of Hotel, Restaurant and Catering Services, Artvin/Turkey

^b Doğuş University, Faculty of Art and Design, Department of Gastronomy and Culinary Arts, Istanbul/Turkey

Makale Geçmişi

Gönderim Tarihi:13.07.2020

Kabul Tarihi:21.09.2020

Anahtar Kelimeler

Boş zaman

Rekreyasyon

Engel

Üniversite öğrencisi

Öz

Boş zaman değerlendirme faaliyetleri bireyler için hayatlarının önemli bir parçası haline gelmiştir. Kişilerin fizyolojik ve psikolojik olarak bir çeşit yenilenme, kendilerini yenileme süreci olan boş zaman etkinlikleri, günümüz şartlarında bireysel sağlık gelişimine de katkıda bulunan bir süreçtir. Günümüz insanı, özellikle çalışan kesim yoğun iş temposu sebebiyle kendine gerektiği kadar zaman ayıramamaktadır. Genç kesimin, hareketsiz bir hayat akışına doğru yönelim gösterdikleri görülmekte olup, bu durumun fiziksel, psikolojik ve sağlık açısından riskler getirdiği bilinmektedir. Üniversite öğrencileri, ders yoğunluğu ve teknolojik imkânların çoğalması gibi nedenlerle boş zaman faaliyetlerine katılma konusunda engellerle karşılaşmaktadır. Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin boş zamanlarında rekreyasyon faaliyetlerine katılımını etkileyen engellerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, Artvin Çoruh Üniversitesi'nde (AÇÜ) eğitim gören öğrencilerin rekreyasyon faaliyetlerine katılımında engel olarak gördükleri hususlar belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın örneklemini olasılığa dayalı olmayan örnekleme yöntemlerinden kolayda örnekleme yöntemi ile seçilen ve Arhavi Meslek Yüksekokulunda (MYO) öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Elde edilen veriler bağımsız örneklem t testinden yararlanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre; üniversite öğrencilerinin boş zamanlarında rekreyasyon faaliyetlerine katılmalarında 'tesis yetersizliği', 'ulaşım', 'finans yetersizliği' ve 'zaman' faktörlerini engel olarak algıladıkları tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında ayrıca, üniversite öğrencilerinin demografik özelliklerine göre rekreyasyon etkinliklerine katılımında engel olarak gördükleri durumları algılamalarında farklılıklar olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Keywords

Leisure

Recreation

Obstacle

University student

Abstract

Leisure activities have become an important part of their lives for individuals. Physiological and psychological renewal of individuals, leisure activities, which are the process of renewing themselves, are also a process that contributes to the development of individual health in today's conditions. Today's people, especially the working people, cannot spare as much time as necessary due to their busy work tempo. It is seen that young people tend to move towards a sedentary life stream and this situation is known to bring risks in terms of physical, psychological and health. University students are faced with obstacles in participating in leisure activities due to the intensity of lessons and the increase in technological opportunities. In this research, it was aimed to identify obstacles that affect the participation of university students in recreation activities in their leisure time. Accordingly, the issues that students who study at AÇÜ see as obstacles in participating in recreation activities are tried to be determined. The sampling of the research is composed of students who are selected from the sampling methods that are not based on probability and which are easily selected by the sampling method and studied at the Arhavi VHS. The data obtained were analyzed by using independent sample t test. According to the research results; it has been determined that university students perceive the factors of "lack of facilities", "transportation", "lack of finance" and time as obstacles in participating in recreation activities in their leisure time. Within the scope of the research, it is concluded that there are differences in perceptions of university students regarding the situations they see as obstacles in participating in recreation activities according to their demographic characteristics.

Makalenin Türü

Araştırma Makalesi

* Sorumlu Yazar

E-posta: ceyhunakyol@artvin.edu.tr (C. Akyol)

DOI: 10.21325/jotags.2020.649

** Bu çalışma ISPEC Congress, 2018, İstanbul'da sunulmuş özet bildirinin genişletilmiş ve güncellenmiş halidir.

GİRİŞ

Günümüz koşullarında her yaş grubu için farklı açılardan önemli olan zaman kavramının iyi değerlendirilmesi diğer bir ifadeyle verimli kullanılması son derece önemlidir. Bireylerin zamanlarını olumlu, etkin ve verimli kullanabilmeleri hayat seyirlerini olumlu hale getiren bir durumdur. Sosyal ve çalışma hayatlarında zaman düzeneğini iyi kurması gereken bireylerde bu hayatlar arasındaki denge bozukluğu fiziksel ve psikolojik sonuçlar oluşturabilir. Bu doğrultuda bireylerin özellikle sosyal ve çalışma hayatlarındaki boş zamanlarını iyi değerlendirmeleri gerekmektedir.

Boş zaman kavramı, bireyin ne yapacağı konusunda takdir yetkisinin kendisinde olduğu vakit, rekreasyon kavramı da bireyin boş zamanlarında yaptığı etkinlikler olarak ifade edilmektedir (Tribe, 2011). Rekreasyon, bireylerin çalışma hayatları ve ihtiyaçlarını karşıladıkları sürelerin dışında kalan boş zamanları içerisinde özellikle iş yüklerini azaltıcı, kişisel haz almaya yönelik ve sağlıklarını iyileştirici faaliyetlerdir. Bireyin oluşturduğu boş zaman çerçevesinde rekreasyon faaliyetlerini gerçekleştirebilmesine mâni olan birtakım unsurların da oluşabilmesi mümkündür. Boş zaman faaliyetlerine katılım sağlamanın bireylerin birçok yönüne katkı sağlayacağı bilinmektedir. Fiziksel, psikolojik ve ruhsal sağlığına katkı sağlaması adına bireyin boş zamanlarını nitelikli, etkin ve verimli geçirmesi gerekmektedir (Lakot & ark., 2013; Maltby & Day, 2001).

Bu araştırmanın amacı, Artvin ilinde eğitim-öğretim gören üniversite öğrencilerinin boş zaman faaliyetlerine katılmama nedenlerini belirlemektir. Araştırma kapsamında Arhavi MYO'da eğitim gören öğrencilerin rekreasyon aktivitelerine katılmalarını engelleyen unsurlar tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda araştırmada öncelikle boş zaman, rekreasyon ve engel kavramları üzerinde durulmuş olup ulusal ve uluslararası literatürde yer alan konu ile ilgili çalışmalara yer verilmiştir. Sonrasında üniversite öğrencilerinin rekreasyon etkinliklerine katılımını engelleyen unsurların tespit edilmesi amaçlı bir uygulama aracılığı ile elde edilen bulgu ve sonuçlar değerlendirilmiştir.

Kavramsal Çerçeve

Araştırmanın bu kısmında boş zaman, rekreasyon ve engel kavramları hakkında bilgilere yer verilerek ulusal ve uluslararası literatürde konu ile ilgili benzer çalışmalara değinilmektedir.

Boş Zaman

Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin hızla artması, yaşam şartlarında sağlanan kolaylıklar, çalışma saatlerinde uygulanan standartlaşma gibi gelişmeler doğrultusunda bireylerin zamanlarının arttığı görülmektedir. Günlük hayat içerisinde, bireyin içerisinde bulunduğu tüm aktivitelerin yorucu ve zaman zaman bunaltıcı hal alması neticesinde boş zaman değerlendirme faaliyetleri hayatımızın önemli ve büyük bir parçası haline gelmiştir. Bununla birlikte, bireylerin boş zamanlarını geçirebilmeleri adına farklı ve çekici hizmetler sunan bir endüstrinin de oluşması gözlemlenmektedir (Tolukan, 2010). İktisadi verimliliğin artması neticesinde iş hayatı şartlarının iyileşmesi, beraberinde daha fazla dikkate alınan boş zaman kavramından daha etkin ve kaliteli biçimde yararlanılmaya başlanması olumlu sonuçlar getirmektedir. Boş zaman kavramının olumlu kullanımının artması ile, bireyler kendi isteklerini gerçekleştirebilmekte, ruh ve beden sağlıklarını kuvvetlendirmektedir (Balcı & ark., 2002).

İnsanlık tarihinde ilk olarak Antik Yunan'da dile getirildiği söylenen boş zaman kavramı (McLean & Hurd, 2012), ulusal ve uluslararası literatürde üç farklı yaklaşım anlayışıyla sınıflandırılmaktadır (Munusturlar, 2016). Zamana dayalı, aktivite temelli ve nitelik temelli yaklaşımlara göre tasnif edilen boş zaman kavramının özellikle Endüstri

Devrimi sonrası ortaya çıkması ve artış göstermesi, turizmin gelişmesine etki eden unsurların da başında gelmektedir (Kozak & ark., 2015). Asıl ve manevi olarak kabul edilen işlerle ilişkili değerlere kıyasla eski zamanlarda gereksiz bir kavram olarak görülen boş zaman (Patterson, 2018), ilerleyen yıllarda bir aktivite, boş vakit ya da fırsat olarak görülmüş, bireyin kendini geliştirme, kültürel istikrar ve iletişim sağlama özellikleri ön plana çıkarılmıştır (Parr & Lashua, 2004).

Ulusal ve uluslararası literatürde farklı çalışmalarda değişik tanımlarla yer alan boş zaman kavramı sosyal, yaratıcı, sportif ve turistik gruplarda da incelenmiştir (Metin, 2013). Boş zaman kavramı; kişinin özgürce kullanabileceği zaman dilimi (Özşaker, 2012), memnuniyete dayalı bireysel tatmin duygusunu arttıran, seçme doğrultusunda hoşnutluk veren, eğlenceli anlar yaratarak birey yaşamına fayda katan özel bir alan (Özdemir & ark., 2006), rahatlama, dinlenme, bilgi ve görgü arttırma, fizyolojik ve psikolojik keyiflerinde doyumunu gerçekleştirme (Yetim, 2005) olarak ifade edilmektedir.

Boş zaman kavramının tanımı ile ilgili olarak ulusal ve uluslararası literatürde farklılıklar görülse de, genellikle ‘hür iradeyle, keyif alma gayreti ile gerçekleştirilen faaliyetlerin olduğu süre zarfı’ şeklinde ifade edilmektedir (Shores & West, 2010). Günümüz koşullarında özellikle çalışan bireyler açısından doğal bir gereksinim haline gelen boş zaman kavramı (Köybaşı, 2006) kaliteli bir motivasyon, kişisel yeterlilik, aktivite bağlılığı ve tatmin gibi unsurların doğal bir sonucu olarak meydana gelmektedir.

Günümüzde bireyler, iş ve diğer etkenler sebebiyle içinde buldukları stresli ortamlardan ve olumsuz duygulardan uzaklaşabilmek adına rahatlık kazanmak, mutluluk sağlamak ve hoş vakit geçirebilmek amaçlarıyla boş zamanlarını değerlendirmeye çalışmaktadır (Munusturlar, 2016). Tatmin ve mutluluk duyguları arttıran (Yurcu & ark., 2018) boş zaman faaliyetleri, katılım gösteren bireylerin olumsuz birçok durumunu (fiziksel, psikolojik ve sağlık) düzeltebilmektedir (Leversen & ark., 2012).

Boş zaman faaliyetleri kapsamında değerlendirilen vakitlerin kalitesi ve elde edilen olumlu tecrübeler, kişilerin benzeri faaliyetlere katılımlarındaki devamlılık hususunda önemli faktörlerdendir. Günlük yaşamın durağan akışından kurtulma, oluşan stres ve sıkıntıdan uzaklaşma, fiziki ve zihni açıdan iyi olma hissiyatı ve sosyalleşme gibi faktörler kişileri rekreatif etkinliklere yönelten temel nedenler arasındadır. Ayrıca kişilerin rekreasyon etkinlikleri için belirledikleri vakit dilimleri, kendilerini en iyi biçimde anlatabildikleri anları oluşturmaktadır (Kara & Özdedeoğlu, 2015; Aran, 2014).

Rekreasyon

‘Boş zamanı değerlendirme amacıyla teşebbüs edilen etkinliklerin bütünü’ şeklinde ifade edilen (Türkay, 2015) rekreasyon kavramı boş zamanda gerçekleşen, katılımcının bedenini ve ruhunu yenileyen, sosyal açıdan kabul gören, gönüllülük esasına dayalı aktiviteler bütünüdür (Orel & Yavuz, 2003). Türk Dil Kurumu’na göre (2020) ‘bireylerin boş vakitlerinde, gönüllü bir biçimde katıldıkları eğlence ve spor amaçlı etkinlikler’ şeklinde tanımlanan rekreasyon kavramı, ulusal ve uluslararası literatürde genel anlamda ‘boş zamanlarda gerçekleştirilen faaliyet, keyif ve eğlence amaçlı hayatı zenginleştiren aktiviteler’ şeklinde ifade edilmektedir (Öztürk & Aydoğdu, 2012). Bireyi yenileyen ve canlandıran bir süreç olarak da ifade edilen (Torkildsen, 2005) rekreasyon kavramının sosyalleştirici gücü de söz konusudur (Yağmur & İçigen, 2016). Ayrıca rekreasyonel etkinlikler, bireyin kendisi ve çevresi ile ilişkilerini geliştiren, kültürel iletişimini arttıran bir etkidir (Balık & Akova, 2016).

Ulusal ve uluslararası literatür incelendiğinde rekreasyon etkinliklerinin farklı açılardan sınıflandırıldığı görülmektedir (Munusturlar, 2016; Hazar, 2014; Sevil, 2012; Edginton & ark., 2004). Katılım şekline göre aktif ve pasif olarak ikiye ayrılan rekreasyon etkinlikleri, mekâna göre de kapalı (indoor) ve açık alanlarda (outdoor) yapılan aktiviteler olarak sınıflandırılmaktadır. Rekreasyon etkinlikleri, içeriklerine göre ise; sanatsal, spor, sosyal, eğitsel, gönüllülük ve sağlık amaçlı olmak üzere sınıflanmaktadır. Bu çalışmalarda rekreasyon etkinliklerin gelişimini sağlayan etkenler olarak; çalışma saatlerinin esnek hale gelmesi, bireylerin hayatlarını daha sağlıklı sürdürme arzusu, rekreasyonel etkinliklere erişilebilirliğin kolay hale gelmesi, turizm ve eğlence endüstrilerinde yaşanan değişim ve gelişmeler, tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi ile rekreasyon ekipmanlarının fiyat yelpazesindeki seçeneklerin çoğalması maddeleri öne çıkmaktadır (Şanlıöz, 2012; Kruger, 2006).

Engel

‘Bir davranışın gerçekleşmesini önleyen sebep veya sebeplerin bir araya gelmesi neticesinde meydana gelen somut veya soyut yapı’ (Lapa ve Tercan, 2013) olarak ifade edilen engel, özellikle rekreasyon çalışmalarında araştırma konusu olarak belirlenen bir kavramdır. Bireylerin rekreasyon faaliyetlerine katılmalarını, rekreatif aktivite hizmetlerini kullanımlarını ve faaliyetlerden keyif almalarını sınırlayıcı etkenler rekreasyon etkinliklerine katılım engelleri olarak belirtilmektedir (Çetinkaya & ark., 2016).

“Engel” kavramı boş zaman literatüründe “bireyin boş zamanlarında rekreasyonel faaliyetlere katılımını engelleyen, kısıtlayan ve birey tarafından karşılaşılan nedenler”i ifade etmektedir (Ayhan & ark., 2018; Has, 2016; Gürbüz & Karaküçük, 2007). Diğer yandan, bireyin boş zamanlarında rekreatif faaliyetlere katılım göstermeleri konusunda karşılaştığı sebepler, mani olan veya kısıtlayan nedenler “engel” olarak ifade edilmektedir (Gürbüz & Karaküçük, 2007).

Bireyin rekreasyon faaliyetine katılımına yönelik uygun koşul mevcudiyetinin azalması, kaynağın elde edilebilirliğinin azalması veya ortadan kalkması ve motivasyon azaltıcı bir durumun ortaya çıkması, bireyin boş zaman aktivitesine katılımında engelleyici olabilmektedir (Ergül, 2008). Özellikle sezonluk engeller, finansal kaynaklar, cinsiyet, sosyal sınırlama, fiziksel kaynaklar ve moda gibi etkenler, rekreasyon faaliyetlerine katılmayı engellemektedir (Sevil, 2012).

Konu ile İlgili Araştırmalar

Genç nüfusun boş zamanlarında katılım gösterdikleri rekreasyon faaliyetleri birçok konuya etki etmektedir. Rekreasyon etkinliklerine katılım, özellikle genç nüfusun bilişsel ve sosyal gelişimlerini artırabilen bir durumdur. Diğer yandan bu faaliyetlerin bireylere sağlıklı bir hayat, fiziksel ve zihinsel sağlık korunumu ile sosyal gelişim gibi kazanımları sağlamaktadır (Dinç & Güzel, 2012). Bireyin sosyal, fiziksel, zihinsel ve duygusal gelişim sürecine katkı sağlayan bu faaliyetler zaman zaman katılım engelleri oluşturabilmektedir (Bulut & Koçak, 2016). Üniversitelerde eğitim-öğretim gören gençlerin boş zamanlarını geçirebilmeleri ve rekreasyon faaliyetlerine katılım göstermeleri, genelde eğitim aldıkları kurumların sahip olduğu rekreasyon olanakları ile sınırlı kalmaktadır. Öğrencilerin ders yükleri, maddi yetersizlikleri, sosyal sorunları gibi nedenler üniversite öğrencilerinin eğitim aldıkları kurumların imkânları dışındaki rekreatif faaliyetlere katılmalarını engelleyebilmektedir.

Ulusal ve uluslararası literatürde rekreasyon etkinliklerine ve fiziksel etkinliklere katılımı engelleyen faktörlerle ilgili farklı örneklem grupları üzerinde yapılan çalışmalar görülmektedir. Lise öğrencileri (Çavdar, 2019; Uzun &

ark., 2017; Palen & ark., 2010), kız üniversite öğrencileri (Kamal & ark., 2010), öğretmen ve adayları (Ayçiçek, 2019; Öz & ark., 2019; Tayfun, 2019), akademik personel (Dalay, 2018; Sabancı, 2016), yerel halk (Akyüz, 2016; Delaney, 2013), sağlık çalışanları (Has, 2016), engelli çocuklar (Shields & Synnot, 2016) gibi evrenlere yönelik araştırmalar incelendiğinde farklı kurum ve branşlarda eğitim-öğretim alan veya veren kesimlerle ilgili çalışmalar olmakla birlikte özellikle son yıllarda üniversite öğrencilerinin örneklem olarak tercih edildiği araştırmaların ön plana çıktığı görülmektedir.

Kastamonu Üniversitesi Turizm Fakültesi öğrencilerinin rekreasyonel faaliyetlere katılımlarını kısıtlayan etkenlerin araştırıldığı çalışma (Aydoğdu, 2018) tarama modelinde planlanmıştır. Kolayda ve gönüllülük yaklaşımlarıyla belirlenen 400 öğrenciye yönelik gerçekleştirilen araştırma neticesinde, öğrencilerin rekreasyonel etkinliklere katılımlarını kısıtlayan en önemli unsurların ‘fiziki donanım’, ‘sosyalleşme’, ‘eksik tanıtım’ ve ‘ulaşım sorunları’ olduğu belirlenmiştir. Honça ve Çetinkaya’nın çalışmasında (2017), Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin boş zaman faaliyetlerine katılımları üzerindeki engelleri belirlemek amaçlanmıştır. Örneklemi Kastamonu Üniversitesi’nden 232 katılımcının oluşturduğu araştırma neticelerine göre boş zaman faaliyetlerine yönelik en büyük engellerin ‘tesis/hizmet’ ve ‘erişilebilirlik’ olduğu belirlenmiştir.

Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi’nde gerçekleştirilen çalışmada, öğrencilerin rekreasyonel faaliyetlere katılımlarına engel olan faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Tarama modeli ile anket uygulanan araştırmanın örneklemini 577 kişiden oluşmaktadır. Elde edilen veriler doğrultusunda, öğrencilerin rekreasyon faaliyetlerine katılmalarındaki en önemli engellerin ‘tesis’ sayısının ve ‘donanımların yetersizliği’ ile ‘ulaşım sıkıntısı’dır (Acun & ark., 2015). Springfield’de (ABD) gerçekleştirilen bir çalışmada üniversite öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine katılımı engelleyen faktörler araştırılmıştır (Hashim, 2012). 64 öğrencinin anket yöntemiyle katılım gösterdiği çalışma neticelerine göre öğrencilerin rekreatif etkinliklere katılım sağlamalarında; kendilerine hangi aktivitelerin uygun olduğunu ‘bilmedikleri’ ve ‘zaman’ sorunsalı engelleri ön plana çıkmıştır.

Demirel ve Harmandar’ın Dumlupınar, Sakarya ve Gazi Üniversitelerinde toplam 235 öğrenciye uyguladıkları araştırmada ise (2009) katılımcıların rekreatif etkinliklere katılmalarına engel oluşturabilecek unsurlar belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin rekreatif faaliyetlere katılmalarında karşılaştıkları en büyük engellerin ‘sosyal ortama girme çekincesi’ ile ‘bilgi eksikliği’ olduğu, bunları ‘tesis ve hizmet yetersizliği’ ile ‘ulaşım zorluğu’ faktörlerinin takip ettiği belirlenmiştir. Lapa ve Ardahan’ın (2009) araştırmasında, tabakalı örneklem yöntemi ile Akdeniz Üniversitesindeki 1138 öğrenciden elde edilen verilere göre katılımcıların etkinliklere katılmalarındaki en büyük etkenlerin ‘ders yoğunluğu’, ‘faaliyetlerin ilgi çekici olmaması’, ‘faaliyet zamanlarının uymaması’, ‘maddi imkânsızlıklar’ ve ‘arkadaş çevresinin ilgisizliği’ önermeleri olmuştur.

Young ve ark. (2003) üniversite öğrencilerinin rekreasyonel faaliyetlere katılımlarındaki kısıtlamalara sebep olan engelleri iki farklı kampüste araştırmıştır. Amerika’daki Residential ve Commuter Üniversiteleri öğrencilerine yönelik gerçekleştirilen araştırmada veri toplamak için 416 öğrenciye anket uygulanmıştır. Araştırma neticelerine göre üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere katılım göstermelerindeki en büyük engellerin iş, okul veya aileden kaynaklanan ‘zaman eksikliği’, konu ile ilgili ‘bilgi eksikliği’ ile ‘diğer’ boş zaman aktivitelerine harcanan zaman gibi sebepler olduğu tespit edilmiştir.

Materyal ve Yöntem

Çalışmanın bu kısmında, çalışma süresince yararlanılan evren, örneklem, veri toplama yöntemi ve veri toplama süreci ile ilgili bilgilere yer verilecektir.

Evren ve Örneklem

Evren, araştırma sonuçlarının genel olarak değerlendirilmek istendiği birimler bütün, örneklem ise evrenden, ilgili evreni temsil ettiği kabul edilen, bazı kurallar çerçevesinde belirlenmiş bir örnek ya da kütle olarak ifade edilebilir (Yazıcıoğlu & Erdoğan, 2011). Örneklemin temel amacı, evren ile ilgili genelleme yapılabilecek verinin evrenin tamamına ulaşmasına gerek kalmadan sağlayacak bir örneklem seçmektir (Coşkun & ark., 2017). Mevcut çalışmada olasılığa dayalı olmayan örnekleme yöntemlerinden kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemde, evreni oluşturan her birimin örneklem içerisinde yer alma olasılığı aynıdır (Ural & Kılıç, 2006). Bu bilgiler doğrultusunda, araştırmanın evrenini AÇÜ Arhavi MYO Dış Ticaret, Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı, Turizm ve Seyahat Hizmetleri, Turizm ve Otel İşletmeciliği ile Spor Yönetimi programlarında öğrenim gören toplamda 158 öğrenci oluşturmaktadır. Anketler kolayda örnekleme yöntemi kullanılmak suretiyle, Arhavi MYO'da öğrenim gören üniversite öğrencilerine uygulanmıştır.

Veri Toplama Yöntemi

Veri toplama, araştırma konusuna ilişkin değişkenin özelliklerinin değerlendirilmesi için yapılan bir ölçme sürecidir. Araştırmacı bu süreçte veri toplama aracında yer alan sorulara cevap bularak veri elde etmektedir. Dolayısıyla araştırmada nitelikli diğer bir ifadeyle doğru verilerin toplanması kadar doğru veri toplama aracının belirlenmesi de (Gürbüz & Şahin, 2016) araştırmanın sağlıklı bir şekilde sonlandırılması açısından önemlidir. Türlerine göre veri toplama araçlarının farklılık gösterdiği araştırmalarda en çok kullanılan araçlarından biri de ankettir (Yazıcıoğlu & Erdoğan, 2011).

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak anket tekniğinden yararlanılmıştır. Verilerin elde edilebilmesi için bir anket formu oluşturulmuş ve iki bölüm olarak tasarlanmıştır. İlk bölümde katılımcıların demografik özelliklerine yer verilirken ikinci bölümde boş zaman etkinliklerine katılımı etkileyen engelleri belirlemeye yönelik 5'li likert tipi ölçekte hazırlanan ifadeler yer verilmiştir. Bu ifadeler Şahin ve Kocabulut (2014) ile Carroll ve Alexandris'in (1997) çalışmalarından alınmış, değişiklik yapılmadan kullanılmıştır. Anketler, Mayıs 2018'de Artvin'in Arhavi ilçesinde eğitim-öğretim gören üniversite öğrencilerinden sezgi ve şans yoluyla seçilen katılımcılar üzerinde uygulanmıştır. Toplamda 34 sorudan oluşan anket formu aracılığıyla katılımcıların rekreasyon etkinliklerine düzenli olarak katılmasına engel olan faktörlerin belirlenmesi için 27 maddeli ölçek kullanılmıştır. Katılımcıların ifadelerine katılım düzeyleri 'Çok Önemli', 'Önemli', 'Ne Önemli Ne Önemsiz', 'Önemsiz' ve 'Kesinlikle Önemsiz' şeklinde derecelendirilmiş, diğer 6 soru ise demografik özelliklerin tespit edilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Ayrıca, anket formu güvenilirlik analizine tabi tutulmuş, yapılan güvenilirlik analizinde Cronbach's Alpha değeri (0,905) olarak tespit edilmiştir (Tablo 1).

Tablo 1: Güvenilirlik Analizi

Cronbach's Alpha (a)	Madde Sayısı
0,905	27

Alfa değeri 0 ile 1 arası değerler almakta ve kabul edilebilir bir değer en az 0,7 olması arzu edilmektedir (Schmitt, 1996). Dolayısıyla ölçeğe ilişkin elde edilen Alpha değeri (0,905) kabul edilebilir bir değerdir.

Araştırma kapsamında elde edilen verilerin analizi öncesi verilerin analize uygunluğu kontrol edilmiştir. Bu kapsamda verilerde kayıp ve uç değer olup olmadığı kontrol edilmiş, kayıp ve uç değerlere rastlanılmamıştır. Ayrıca veri analizi öncesinde verilerin normal dağılıma uygun olup olmadığı incelenmiş, diğer bir ifadeyle verilerin parametrik koşulları sağlayıp sağlamama durumu kontrol edilmiştir. Verilerin normal dağılıma uygunluğunu belirlemenin farklı yöntemleri vardır. Bu yöntemlerden biri de veriye ait çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerlerinin hesaplanmasıdır (Coşkun & ark., 2017). Çarpıklık değerinin ± 1 aralığında bulunması (George & Mallery, 2010) ve basıklık değerinin ise ± 3 (Sposito & ark., 1983) değerinden küçük olması normal dağılım varsayımının karşılanması için yeterli görülmektedir. Mevcut çalışmada çarpıklık ve basıklık değerleri belirtilen aralıklarda (-,981 / -1,439) yer almakta olup veriler normal dağılım varsayımını karşılamaktadır. Bu nedenle çalışmanın farklılık testlerinde parametrik test teknikleri kullanılmıştır.

Veri Toplama Süreci

Belirlenen örneklem sayısına, AÇÜ Arhavi MYO'da eğitim gören öğrenciler aracılığıyla 14-30 Mayıs 2018 tarihleri arasında ulaşılmıştır. Anket uygulaması yüz yüze yapıldığından gerekli durumlarda katılımcıların ihtiyaç duyabileceği açıklamalar yapılmış, anket formlarının en az kayıpla geri dönüşü sağlanmaya çalışılmıştır. MYO öğrencilerine uygulanan 158 anketten 128'i doldurulmuş, eksik ve hatalı veri tespit edilen 20 anket değerlendirilmemiştir. Değerlendirmeye alınan 108 anket sonuçlarının analizleri için IBM SPSS Statistics 22 istatistik programından faydalanılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Araştırmanın bu bölümünde katılımcıların demografik özellikleri, boş zaman etkinliklerine katılımını etkileyen engellerin, bazı değişkenlere göre (cinsiyet, sınıf, aile aylık gelir durumu) farklılık durumları incelenmiş olup bu bulgulara ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Katılımcıların Demografik Özellikleri

Katılımcıların demografik özelliklerinin yer aldığı Tablo 2'de ankete katılan öğrencilerin cinsiyet, sınıf, öğrenim türü, ikamet türü, aile aylık gelir durumu ve bölümleri ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Tablo 2: Katılımcıların Demografik Özellikleri

		n	%
Cinsiyet	Kadın	54	50
	Erkek	54	50
Sınıf	1. Sınıf	46	42,6
	2. Sınıf	62	57,4
Öğrenim Türü	1. Öğretim	96	88,9
	2. Öğretim	12	11,1
İkamet Türü	Aile ile Birlikte	29	26,9
	Diğer	79	73,1
Aile Aylık Gelir Durumu	Asgari Ücret ve Altı	69	63,9
	Asgari Ücret Üstü	39	36,1
Bölüm	Dış Ticaret	21	19,4
	Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı	28	25,9
	Turizm ve Seyahat Hizmetleri	17	15,7
	Turizm ve Otel İşletmeciliği	9	8,3
	Spor Yönetimi	33	30,6
	Toplam		108

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik değişkenleri Tablo 2’de incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılanların %50’sinin kadın, %50’sinin ise erkek öğrencilerden oluştuğu görülmektedir. Ayrıca araştırmaya katılan toplam 108 öğrenciden 46’sı eğitimlerini 1. sınıfta, 62’si ise 2. sınıfta sürdürmektedirler. Bu öğrencilerin %88,9’u örgün öğretim, %11,1’i ise ikinci öğretim olarak eğitimlerini sürdürmektedir. Katılımcıların %73,1’i arkadaşlarıyla ve yurttan, %26,9’u ise ailesinin yanında ikamet etmektedir. Bu doğrultuda katılımcıların ağırlıklı olarak ilçe dışından geldikleri fikri düşünülebilir. Öğrenci ailelerinin aylık geliri açısından bir değerlendirme yapıldığında çoğunluğun ailesinin aylık gelirinin asgari ücret ve altında gelire sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların eğitim aldıkları bölümlere göre dağılımı incelendiğinde %30,6’sı Spor Yönetimi, %25,9’u Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı, %19,4’ü Dış Ticaret, %15,7’si Turizm ve Seyahat Hizmetleri, %8,3’ü de Turizm ve Otel İşletmeciliği bölümlerinde oldukları görülmektedir.

Boş Zaman Etkinliklerine Katılımı Etkileyen Engeller

Tablo 3’te araştırmaya katılım sağlayan üniversite öğrencilerinin rekreasyon etkinliklerine katılımda engel olarak gördükleri durumlara ilişkin değerlendirmelerine yer verilmiştir.

Tablo 3: İfadelere Katılım Oranı

İfadeler	n	Ort.	Standart Sapma
Tesis donanımının yetersiz olması	108	3,92	1,193
Sağlık problemleri	108	3,76	1,400
Program zamanlarının uygun olmaması	108	3,64	1,148
Tesislerin yetersiz olması	108	3,59	1,261
Eve yakın imkânların olmaması	108	3,55	1,328
Öğretecek kimsenin olmaması	108	3,51	1,172
Ulaşımın zaman alması	108	3,50	1,286
Sunulan hizmetleri beğenmemek	108	3,49	1,219
Kendini güvende hissetmemek	108	3,49	1,350
İş/çalışma zamanının yoğun olması	108	3,47	1,279
Aile için zaman ayırma zorunda olmak	108	3,44	1,328
Sosyal etkinliklere zaman ayırma zorundalığı	108	3,44	1,241
Nereden öğreneceğini bilmemek	108	3,42	1,208
Nerede katılacağını bilmemek	108	3,41	1,152
Sosyal ortamlardan mutlu olmamak	108	3,38	1,273
Yeteri kadar paranın olmaması	108	3,33	1,394
İlgili olmamak	108	3,31	1,392
Tesislerin kalabalık olması	108	3,24	1,245
Arabamın olmaması	108	3,21	1,368
Geçmişte bu tür etkinlikleri sevmemek	108	3,19	1,232
Rutin programı bozmak istememek	108	3,17	1,411
Beraber katılacak kimsenin olmaması	108	3,14	1,271
Sakatlanmaktan korkmak	108	3,13	1,441
Bu tür etkinliklere katılmaktan arkadaşlarının hoşlanmaması	108	3,12	1,331
Arkadaşlarının zamanının olmaması	108	3,11	1,263
Faaliyetlerin yorgunluk hissi vermesi	108	2,93	1,309
Yorgun hissetmek	108	2,91	1,294

Katılımcıların ifadelerine katılım seviyeleri ‘5 = Çok Önemli’, ‘1 = Kesinlikle Önemsiz’ olacak şekilde belirlenmiştir. Öğrencilerin ifadelerine katılım ortalamalarına göre en yüksek ortalamaya (\bar{x} : 3,92) sahip ifade ‘Tesis donanımının yetersiz olması’ olmuştur. Yüksek ortalamaya göre sıralanan ifadeler ise; ‘Sağlık problemleri’ (\bar{x} : 3,76), ‘Program zamanlarının uygun olmaması’ (\bar{x} : 3,64), ‘Tesislerin yetersiz olması’ (\bar{x} : 3,59), ‘Eve yakın imkânların

olmaması' (\bar{x} : 3,55) ve 'Öğretecek kimsenin olmaması' (\bar{x} : 3,51) ifadeleri olmuştur. Genel olarak araştırmaya katılım sağlayan üniversite öğrencilerinin rekreasyon etkinliklerine katılımda engel olarak algıladıkları faktörlerin; 'tesis yetersizliği', 'ulaşım', 'finans yetersizliği' ve 'zaman' oldukları tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılımlarında engel olan durumlara ilişkin değerlendirmelerinin cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için 'bağımsız örneklem t testi' uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına yer verilen Tablo 4'e göre kadın öğrenciler rekreasyon etkinliklerine katılımda birey psikolojisini bir engel olarak görürken, erkek öğrenciler bu konuda kararsız kalmıştır. Aynı zamanda kadın öğrenciler ilgi eksikliğinin rekreasyon etkinliklerine katılımda bir engel oluşturduğunu düşünürken, erkek öğrenciler ilgi eksikliğinin rekreasyon etkinlikleri açısından bir engel oluşturup oluşturmadığı noktasında kararsız kalmıştır. Bununla birlikte kadın öğrenciler çalışma zamanının yoğun olması (\bar{x} :3,78) ve aile için zaman ayırmak zorunda olmanın (\bar{x} :3,72) rekreasyon etkinliklerine katılımı engellediği görüşüne önemli oranda katılım sağladıkları görülmektedir.

Tablo 4: Cinsiyete Göre Farklılığının İncelenmesi *

İfadeler		Cinsiyet	Kişi Sayısı	Ort.	Std. Sapma	t
Birey Psikolojisi	Sosyal ortamlardan mutlu olmamak	Kadın	54	3,67	1,166	2,394
		Erkek	54	3,09	1,321	
Zaman	İş/çalışma zamanının yoğun olması	Kadın	54	3,78	1,160	2,546
		Erkek	54	3,17	1,328	
	Aile için zaman ayırma zorunda olmak	Kadın	54	3,72	1,188	2,213
		Erkek	54	3,17	1,411	
İlgi Eksikliği	İlgili olmamak	Kadın	54	3,63	1,154	2,402
		Erkek	54	3,00	1,542	

* Sadece $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı farklılık gösteren ifadeler yer verilmiştir.

Öğrencilerin boş zaman etkinliklerine katılımlarında engel olan durumlara ilişkin değerlendirmelerinin öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini görebilmek için 'bağımsız örneklem t testi' kullanılmıştır. Tablo 5'e göre araştırmaya katılım sağlayan 1. sınıf öğrencileri ulaşım ve finans yetersizliğinin (ulaşımın zaman alması ve arabamın olmaması) rekreasyon etkinliklerine katılmada bir engel olarak görürken, 2. sınıfta öğrenim gören üniversite öğrencileri bu konuda kararsız kalmıştır.

Tablo 5: Sınıfa Göre Farklılığının İncelenmesi *

	İfadeler	Sınıf	Kişi Sayısı	Ort.	Std. Sapma	t	(p)
Ulaşım ve Finans Yetersizliği	Ulaşımın zaman alması	1. Sınıf	46	3,78	1,298	1,994	0,49
		2. Sınıf	62	3,29	1,246		
	Arabamın olmaması	1. Sınıf	46	3,59	1,343	2,504	0,14
		2. Sınıf	62	2,94	1,329		

* Sadece $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı farklılık gösteren ifadeler yer verilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılımlarında engel olan durumlarla ilgili değerlendirmelerinin aile gelir durumu değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için uygulanan 'bağımsız örneklem t testi'ne göre; ailesinin aylık gelir durumu asgari ücret altında olanlar (\bar{x} :3,64) için rekreasyon etkinliklerine katılımda finansal açıdan yetersizlik bir engel olarak görülürken, ailesinin aylık gelir durumu asgari ücret üzerinde olanlar (\bar{x} :2,79) için engel olarak görülmemektedir (Tablo 6).

Tablo 6: Gelir Durumuna Göre Farklılığının İncelenmesi *

	İfadeler	Aile Gelir Durumu	Kişi Sayısı	Ort.	Std. Sapma	t	(p)
Finans Yetersizliği	Yeteri kadar paranın olmaması	Asgari Ücret Altı	69	3,64	1,283	3,043	0,003
		Asgari Ücret Üstü	39	2,79	1,436		

* Sadece $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı farklılık gösteren ifadelere yer verilmiştir.

Sonuç

Engel kavramı, araştırmaya yönelik olarak bireyin boş zamanlarında rekreatif aktivitelere katılmalarını önleyen veya kısıtlayan nedenler olarak ifade edilmektedir. Rekreasyon faaliyetlerine katılıma engel oluşturan unsurlara yönelik araştırmalar göstermektedir ki; birey ve gruplar iş yüklerini azaltabilecek, sağlıklarını geliştirebilecek, fiziksel ve psikolojik gelişimlerine katkıda bulunabilecek etkinliklere katılım göstermeye çalışmakta fakat zaman zaman farklı nedenlerden dolayı katılım sağlayamamaktadır.

Amacı, üniversite öğrencilerinin rekreasyon etkinliklerine katılımında engel olarak gördükleri hususların belirlenmesi olan araştırma neticesinde, üniversite eğitimi alan 108 MYO öğrencisine uygulanan anket çalışması doğrultusunda, tesis donanımının yetersiz olması, boş zaman etkinliklerine katılımı etkileyen en önemli etken olarak tespit edilmiştir. Üniversite öğrencilerinin boş zaman etkinliklerini engelleyen diğer önemli etkenler ise; sağlık problemleri, program zamanlarının uygun olmaması, tesislerin yetersiz olması ve eve yakın imkânların olmaması şeklinde sıralanmaktadır.

Çalışma doğrultusunda öğrencilerin rekreasyon etkinliklerine katılımında engel olarak ‘tesis yetersizliği’, ‘ulaşım’, ‘finans yetersizliği’ ve ‘zaman’ faktörlerini algıladıkları tespit edilmiştir. Elde edilen bulguların araştırma konusuna yönelik ulusal ve uluslararası literatürde yer alan çalışmalarla da genel hatlarıyla uyum gösterdiği görülmektedir. ‘Tesis yetersizliği’ ile ‘ulaşım’ engelleri, Aydoğdu (2018), Honça ve Çetinkaya (2017), Acun ve ark. (2015) ile Demirel ve Harmandar (2009)’ın çalışmalarında da katılımcıların rekreasyon faaliyetlerinde engel olarak gördükleri en önemli faktörler arasında yer almaktadır. Çalışma neticesinde tespit edilen engel faktörlerinden bir diğeri olan ‘finans yetersizliği’ Lapa ve Ardahan (2009) ile, ‘zaman’ faktörü ise Hashim (2012), Lapa ve Ardahan (2009) ile Young ve ark. (2003)’nin araştırma neticeleri ile uyum göstermektedir.

Araştırmaya katılım sağlayan üniversite öğrencilerinin demografik özelliklerine göre rekreasyon etkinliklerine katılımında engel olarak algıladıkları unsurlara ilişkin düşünceleri arasında farklılıklar olduğu sonucu elde edilmiştir. Kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre birey psikolojisi, zaman ve ilgi eksikliğinin rekreasyon etkinliklerine katılımında engel oluşturduğuna ilişkin algısı daha yüksektir. Nitekim bu sonuç Şahin ve Kocabulut’un (2014) çalışmalarında elde ettikleri sonuçla benzerlik göstermektedir. 1. sınıf öğrencileri, 2. sınıf öğrencilere göre ulaşım ve finansal açıdan yetersizliğin rekreasyon etkinliklerine katılımında daha fazla engel olduğu algısına sahiptir. Bu durum birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin öğrenim gördükleri bölgeye yeni geldikleri için bölgeyi tam olarak tanıyamamaları ve ekonomik açıdan özgür olmamalarından kaynaklanabilir.

Araştırma neticesinde elde edilen önemli sonuçlardan biri de ailesinin aylık gelir durumu asgari ücret altında olan öğrenciler rekreasyon etkinliklerine katılımında ekonomik açıdan yetersizliği bir engel olarak görürken ailesinin aylık gelir durumu asgari ücret üstünde olan öğrenciler bu durumu engel olarak algılamamaktadır.

Öneriler

Araştırma neticesinde üniversite öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine katılım engelleri sebepleriyle birlikte tespit edilmiştir. Bu durumun kısmen azaltılabilmesi veya tamamen ortadan kaldırabilmesi adına üniversiteler, kamu kurum ve kuruluşları ile araştırmacılara birtakım önerilerde bulunmaktadır.

Üniversite özelinde, il ve ilçe genelinde hizmet veren tüm kurum ve kuruluşların farklı çalışmalarla üniversite gençlerine yönelik verimli zaman geçirme yol ve yöntemlerini çoğaltıcı plan ve projelere katkı sağlamaları beklenmektedir. Üniversite gençliğinin kendilerine uygun boş zamanlarını etkin ve verimli şekilde değerlendirmeleri sosyal yaşantılarına katkı sağlayacak, eğitim süreçlerini de olumlu anlamda etkileyecektir. Öğrenciler bu memnuniyetleri doğrultusunda, mezuniyetleri sonrası ilçe, üniversite ve kurumları ile ilgili olumlu bir tanıtım süreci de gerçekleştirecektir. Bu durum, üniversite ve kent ile ilgili tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine katkıda bulunacak, kurum ve kuruluşların imajını da olumlu yönde artıracaktır.

Özellikle üniversite kampüslerinde, yerleşkelerinde ve birimlerinde rekreasyon etkinliklerine yönelik alanların artırılması ve iyileştirilmesi gerekmektedir. İlgili faaliyetlere yönelik ücret politikalarının öğrencilerin alım gücüne göre düzenlenmesi, konu ile ilgili bilgilendirmelerin yapılarak rekreasyonel faaliyetlere olan ilginin artırılması sağlanmalıdır. Ayrıca tüm eğitim birimlerinin ilgili müfredatlarına rekreasyon konulu dersler eklenmeli, derslerin özellikle uygulama kısmına ağırlık verilmelidir. Bu durum, öğrencilerin rekreasyon faaliyetlerine olan ilgisini artıracak, katılımlarını çoğaltacak, rekreasyon alanlarının da artmasını sağlayacaktır.

Mevcut çalışma, AÇÜ Arhavi MYO öğrencilerinin boş zamanlarında rekreasyon faaliyetlerine katılamama nedenlerinin belirlenmesi düşüncesi ile ortaya çıkmıştır. Araştırma sadece AÇÜ Arhavi MYO'da öğrenim gören Dış Ticaret, Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı, Turizm ve Seyahat Hizmetleri, Turizm ve Otel İşletmeciliği ile Spor Yönetimi öğrencilerini kapsamaktadır. Dolayısıyla yapılan genellemeler bu çerçevede kısıtlıdır. Konuya ilgi gösteren araştırmacılar için aynı kurumun ya da diğer kurumların farklı bölümlerine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Acun, A., Avcı, A., & Şahin, S. (2015). Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi öğrencilerinin rekreasyonel eğilimleri ve katılım engelleri. *14. Geleneksel turizm paneli bildiriler kitabı*, Sakarya, Türkiye.
- Akyüz, F. (2016). *Halkın boş zaman etkinliklerine katılmalarına engel olan faktörlerin belirlenmesi (Erzurum ili örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Ağrı.
- Aran, S. (2014). A case study on defining leisure time motivation of recreation students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 152, 734-739.
- Ayçiçek, C., N. (2019). *Beden eğitimi öğretmeni adaylarının serbest zaman aktivitelerine katılımını kolaylaştıran ve engelleyen faktörlerin belirlenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Trabzon Üniversitesi, Trabzon.
- Aydoğdu, A., Dağıstan, M., T., & Karaçor, B. (2018). Üniversite öğrencilerini sportif rekreasyonel faaliyetlerden alıkoyan etmenler üzerine bir örnek olay incelemesi. *Social, Mentality and Researcher Thinkers Journal*, 4(11), 410-422.

- Ayhan, C., Ekinci, N., E., Yalçın, I., & Yigit, S. (2018). Investigation of constraints to be occurred in participation to the leisure activities of high school students: Sample of Turkey. *Educational Science*, 8(86), 1-10.
- Balcı, V., Demirtaş, M., Gürbüz, P., İlhan, A., & Ersöz, V. (2002). Ankara'daki üniversite öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılımlarının araştırılması. *7. Uluslararası spor bilimleri kongresi bildiri kitabı*, Antalya, Türkiye.
- Balık, M., & Akova, O. (2016). Konaklama işletmesi çalışanlarının rekreasyon etkinliklerine katılımı ile işe yabancılaşma ilişkisi üzerine bir araştırma. *15. Geleneksel turizm sempozyumu bildiri kitabı*, Balıkesir, Türkiye.
- Bulut, M., & Koçak, F. (2016). Hazırlık öğrenimi gören kadın üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılmalarını engelleyen faktörlerin belirlenmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 61-71.
- Carroll, B., & Alexandris, K. (1997). Perception of constraints and strenght of motivation: Their relationship to recreational sport participation in Greece. *Journal of Leisure Research*, 29(3), 279-299.
- Coşkun, R., Altunışık, R., & Yıldırım, E. (2017). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri spss uygulamalı (9. Baskı)*. Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Çavdar, Ç. (2019). *Lise öğrencilerinin rekreasyonel faaliyetlere eğilimleri ve rekreasyonel faaliyetlere katılımlarına engel olan faktörler* (Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Çetinkaya, G., Yıldız, M., & Özçelik, M., A. (2016). Açık hava rekreasyon kapsamında milli park kullanım engelleri. *Mediterranean Journal of Humanities*, 6(1), 99-114.
- Dalay, Y. (2018). *Akademik personelin rekreasyonel faaliyetlere katılımlarını engelleyen faktörlerin belirlenmesi (Batman Üniversitesi örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). Batman Üniversitesi, Batman.
- Delaney, P. (2013). *Sport and Recreation Participation and Lifestyle Behaviours in Waterford City Adolescents*. The Irish Sports Council. Limerick: Coaching Ireland.
- Demirel, M., & Harmandar, D. (2009). Üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere katılımlarında engel oluşturabilecek faktörlerin belirlenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), 838-846.
- Dinç, N., & Güzel, P. (2012). Gençlerde rekreasyonel fiziksel aktiviteler ile yaşam kalitesi arasındaki ilişki. *I. Rekreasyon araştırmaları kongresi bildiri kitabı*, Antalya, Türkiye.
- Edginton, C., R., Hudson, S., Dieser, R., B., & Edginton, S., R. (2004). *Leisure programing- a service centered and benefits approach*. New York: Mc Graw Hill Companies.
- Ergül, O., K. (2008). *Üniversite gençliğinin sportif rekreasyon etkinliklerine yönelik ilgileri ve katılma düzeylerinin belirlenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Celal Bayar Üniversitesi, Manisa.
- George, D., & Mallery, M. (2010). *SPSS for windows step by step: A simple guide and reference, 17.0 Update (10. Baskı)*. Boston: Allyn & Bacon.
- Gürbüz, B., & Karaküçük, S. (2007). Boş zaman engelleri ölçeği-28: Ölçek geliştirme, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12(1), 3-10.
- Gürbüz, S., & Şahin, F. (2016). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri felsefe-yöntem-analiz (3. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Has, F. (2016). *Sağlık sektöründe çalışanların boş zamanlarında rekreasyon etkinliklerine katılımlarının önündeki engellerin belirlenmesi (Osmaniye ili örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Hashim, H., A. (2012). Perceived barriers to recreation sport participation in university students: A comparison between international and local students in the United States. *Pertanika Journal of Social Sciences & Humanities*, 20(1), 197-203.
- Hazar, A. (2014). *Rekreasyon ve animasyon*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Honça, A., A., & Çetinkaya, T. (2017). Perception of participation constraints to recreational activities: A case of university students. *International Journal of Recreation and Sport Science*, 1(1), 30-37.
- Kamal, A., A., Khadir, M., S., A., & Yunus, F., W. (2010). The perception and constraints towards recreational activity among female students. *International Journal of Sport Management, Recreation & Tourism*, 6, 62-75.
- Kara, F., M., & Özdedeoğlu, B. (2015). Serbest zamanda sıkılma algısı ve boş zaman engelleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *III. Rekreasyon araştırmaları kongresi bildiri kitabı*, Eskişehir, Türkiye.
- Kozak, N., Kozak, A., M., & Kozak, M. (2015). *Genel turizm ilkeler ve kavramlar (17. Baskı)*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Kruger, L., L. (2006). Recreation as a path for place making and community building. *Leisure/Loisir*, 30(2), 383-392.
- Köybaşı, N. (2006). *Boş zaman sosyolojisi ve boş zamanları değerlendirme aracı olarak dinlenme turizmi ve kültür turizmine katılan yerli turistlerin karşılaştırmalı sosyolojik analizi* (Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Lakot, K., Korur, E., N., Öncü, E., & Gürbüz, K. (2013). Bireyler rekreatif aktivitelere neden katılmazlar? Akademisyenler örneği. *II. Rekreasyon araştırmaları kongresi bildiri kitabı*, Aydın, Türkiye.
- Lapa, T., Y., & Ardahan, F. (2009). Akdeniz Üniversitesi öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerine katılım nedenleri ve değerlendirme biçimleri. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 20(4), 132-144.
- Lapa, T., Y., & Tercan, E. (2013). Üniversite öğrencilerinin serbest zaman engelleri ile baş etme stratejilerinin rekreatif aktivitelere katılımlarına göre analizi. *II. Rekreasyon araştırmaları kongresi bildiri kitabı*, Aydın, Türkiye.
- Leversen, I., Danielsen, A., G., Birkeland, M., S., & Samdal, O. (2012). Basic psychological need satisfaction in leisure activities and adolescents' life satisfaction. *J Youth Adolescence*, 41, 1588-1599.
- Maltby, J., & Day, L. (2001). The relationship between exercise motives and psychological well-being. *Journal of Psychology*, 135(6), 651-660.
- McLean, D., & Hurd, A., D. (2012). *Kraus' recreation and leisure in modern society (9. Baskı)*. Burlington: Jones&Bartlett Learning.
- Metin, T., C. (2013). Boş zaman sosyolojisi kapsamında toplumsallaşma ilişkileri ve boş zaman değerlendirme biçimlerinin geleceği. *II. Rekreasyon araştırmaları kongresi bildiri kitabı*, Aydın, Türkiye.

- Munusturlar, S. (2016). Boş zaman ve rekreasyon kavramı. İçinde M. A. M. (Edt.), *Rekreasyon yönetimi* (s. 2-27) Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Orel, D., F., & Yavuz, M., C. (2003). Rekreasyonel turizmde müşteri potansiyelinin belirlenmesine yönelik bir pilot çalışma. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(11), 61-76.
- Ökdem, T., Genç, H., İ., Öktem, G., & Baykara, C. (2016). Cinsiyet değişkenine göre üniversite öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılımlarının önündeki engellerin belirlenmesi. *Uluslararası Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 11-18.
- Öz, R., Yazıcı, M., Kayalar, M., T., & Yıldızhan, Y., Ç. (2019). Öğretmen adaylarının rekreasyonel faaliyetlere katılımlarına engel oluşturabilecek unsurların incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 9(3), 522-536.
- Özdemir, S., Karaküçük, S., Gümüş, M., & Kıran, S. (2006). Türkiye Taş Kömürü Kurumu Genel Müdürlüğünde çalışan yer altı işçilerinin boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıklarının belirlenmesi. *9. Uluslararası spor bilimleri kongresi bildiri kitabı*, Muğla, Türkiye.
- Özşaker, M. (2012). Gençlerin Serbest zaman aktivitelerine katılmama nedenleri üzerine bir inceleme. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(1), 126-131.
- Öztürk, S., & Aydoğdu, A. (2012). Ilgaz Dağı Milli Parkı'nın rekreasyonel olanakları. *I. Rekreasyon araştırmaları kongresi bildiri kitabı*, Kemer, Antalya, Türkiye.
- Palen, L., Patrick, M., E., Gleeson, S., L., Caldwell, L., L., Smith, E., A., Wegner, L., & Alan, J., F. (2010). Leisure constraints for adolescents in Cape Town, South Africa: A qualitative study. *Leisure Sciences*, 32(5), 434-452.
- Parr, M., G., & Lashua, B., D. (2004). What is leisure? The perceptions of recreation practitioners and others. *Leisure Science*, 26(1), 1-17.
- Patterson, I. (2018). *Tourism and leisure behaviour in an ageing world*. Oxfordshire: CABI.
- Sabancı, G. (2016). *Öğretim elemanlarının rekreasyonel faaliyetlere katılımlarını engelleyen faktörlerin belirlenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Schmitt, N. (1996). Uses and abuses of coefficient alpha. *Psychological Assessment*, 8(4), 350-353.
- Sevil, T. (2012). Boş zaman ve rekreasyon. İçinde S. K. (Edt.), *Boş zaman ve rekreasyon yönetimi* (s. 2-25) Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Shields, N., & Synnot, A. (2016). Perceived barriers and facilitators to participation in physical activity for children with disability: A qualitative study. *BMC Pediatrics*, 16(9), 47-62.
- Shores, K., A., & West, T., S. (2010). Pursuing leisure during leisure- time physical activity. *Journal of Physical Activity and Health*, 7, 685-694.
- Sposito, V., Hand, M., & Skarpness, B. (1983). On the efficiency of using the sample kurtosis in selecting optimal L_p estimators. *Communications in Statistics. Simulation and Computation*, 12(3), 265-272.

- Şahin, İ., & Kocabulut, Ö. (2014). Sportif rekreasyon aktivitelerine düzenli katılımı engelleyen faktörlerin incelenmesi: Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi öğrencileri üzerine bir araştırma. *Journal of Recreation and Tourism Research (JRTR)*, 1(2), 46-67.
- Şanlıöz, H., K. (2012). Türkiye’de iç turizmi geliştirmede rekreasyonun önemi ve konaklama modeli önerisi. *I. Rekreasyon araştırmaları kongresi bildiri kitabı*, Kemer, Antalya, Türkiye.
- Tayfun, A. (2019). *Milli Eğitim Bakanlığı kurumlarında ve özel okullarda çalışan öğretmenlerin rekreasyonel etkinliklere katılımına engel olan faktörler* (Yüksek Lisans Tezi). Trakya Üniversitesi, Edirne.
- Tolukan, E. (2010). *Özel yetenekle ilgili bölümlerde okuyan üniversite öğrencilerinin rekreasyonel aktivitelere katılımlarına engel olabilecek unsurların belirlenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Torkildsen, G. (2005). *Leisure and recreation managemet (5. Baskı)*. New York: Routledge.
- Tribe, J. (2011). *The economics of recreation, leisure and tourism (4. Baskı)*. Oxford: Butterworth-Heinemann.
- Türk Dil Kurumu (TDK). (2020). *Güncel türkçe sözlük*. Erişim adresi: <https://sozluk.gov.tr/>.
- Türkay, O. (2015). Rekreasyon ve animasyon işletmeleri. İçinde B. Z. & Ş. D. (Edt.), *Turizm işletmeleri (3. Baskı)*, (s. 347-389) İstanbul: Değişim Yayınları.
- Ural, A., & Kılıç, İ. (2006). *Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile veri analizi*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Uzun, M., İmamoğlu, O., Yamaner, F., Deryahanoğlu, G., & Yamaner, G. (2017). Rekreatif etkinliklere katılımı engelleyen faktörlerin incelenmesi: Kız lisesi örneği. *Journal of Human Sciences*, 14(1), 950-962.
- Yağmur, Y., & İçigen, E., T. (2016). Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme süreci ve rekreasyon faaliyetlerinin incelenmesi üzerine bir çalışma. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 27(2), 227-242.
- Yazıcıoğlu, Y., & Erdoğan, S. (2011). *SPSS uygulamalı araştırma yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yetim, A. (2005). *Sosyoloji ve spor*. İstanbul: Yayıncılık Matbaası.
- Young, S., J., Ross, C., M., & Barcelona, R., J. (2003). Perceived constraints by college students to participation in campus recreational sports programs. *Recreational Sports Journal*, 27(2), 47-62.
- Yurcu, G., Kasalak, M., A., & Akıncı, Z. (2018). Turistlerin boş zaman motivasyonunu ve tatminini etkileyen faktörler: Beldibi örneği. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(2), 517-536.

A Research on the Obstacles for Participations in Recreation Activities of Youth in Leisure Time

Ceyhun AKYOL

Artvin Çoruh University, Artvin Vocational School, Artvin /Turkey

Süleyman AKKAŞOĞLU

Dogus University, Faculty of Fine Arts, Istanbul /Turkey

Extensive Summary

Introduction

In today's conditions, it is extremely important to evaluate the concept of time which is important for every age group in different ways, in other words, to use it efficiently. The fact that individuals can use their time positively, effectively and efficiently is a situation that makes their life progress positive. In individuals who need to establish a good time mechanism in their social and working life, balance disorder between these lives can have physical and psychological consequences. In this regard, individuals should especially evaluate their free time in their social and working life.

The concept of leisure time is expressed when the individual has discretion about what to do and the concept of recreation is expressed as the activities that the individual does in his/her spare time (Tribe, 2011). Recreation is an activity that especially decreases workloads, takes personal pleasure and improves their health in their spare time outside the time they meet their working lives and needs. It is possible that some elements that may prevent recreation activities within the frame of the leisure time created by the individual can also be formed.

The purpose of this research is to determine the university students studying in Artvin province reasons why cannot participate in leisure activities. Within the scope of the research, the factors preventing the students attending Arhavi Vocational School (VHS) from participating in recreation activities were determined. In this direction, primarily the concepts of leisure time, recreation and disability are emphasized in the research and studies related to the subject in the national and international literature are included. Afterwards, the findings and results obtained through an application aimed at identifying the factors preventing university students from participating in recreation activities were evaluated.

Method

The universe of the research consist of 158 students who study in AÇU Arhavi VHS Foreign Trade, Office Management and Executive Assistance, Tourism and Travel Services, Tourism and Hotel Management and Sports Management programs. The questionnaires were applied to university students studying in Arhavi VHS by using sampling method easily.

Questionnaire applications were used to obtain study data. The surveys were carried out on the participants selected through intuition and luck from university students studying in the Arhavi district of Artvin in May 2018. A 27 item scale was used to determine the factors that prevent participants from regularly participating in recreation activities through a questionnaire consisting of 34 questions in total. Participation levels of the participants were rated as "Very Important", "Important", "Neither Important Nor Not Important", "Not Important" and "Absolutely Not

Important” and other 6 six questions were prepared to determine demographic characteristics. In addition, the questionnaire was subjected to reliability analysis and Cronbach’s Alpha value was determined in the reliability analysis performed (0,905) (Table 1).

Table 1: Reliability Analysis

Cronbach’s Alpha (a)	Item Number
0,905	27

The Alpha value takes values between 0 and 1 and an acceptable value is desired to be at least 0,7 (Schmitt, 1996). Therefore, the Alpha value obtained from the scale is an acceptable value (0,905).

Before analyzing the data obtained within the scope of the research, the suitability of the data for the analysis was checked. In this context, it was checked whether there was any loss or extreme values in the data, and no loss and extreme values were encountered. In addition, before data analysis, it was examined whether the data were suitable for normal distribution, in other words, whether the data met the parametric conditions or not checked. On the other hand, as a result of calculating the skewness-kurtosis values, which are different methods applied to control the normality status of the data, it was decided to use parametric test techniques in the difference tests.

Of the 158 questionnaires applied to VHS students, 128 were filled and 20 questionnaires with missing and incorrect data were not evaluated. Statistics program was used for the analysis of 108 survey results.

Findings

The expression with the highest average according to the average of students’ participation in the statement was (\bar{x} : 3,92) ‘Inadequate facility equipment’. The statements that are ranked according to the high average; ‘Health problems’ (\bar{x} : 3,76), ‘Program times are not appropriate’ (\bar{x} : 3,64), ‘Inadequate facilities’ (\bar{x} : 3,59), ‘Lack of opportunities close to home’ (\bar{x} : 3,55) and ‘No one to teach’ (\bar{x} : 3,51). In general, the factors perceived by university students who participated in the research as obstacles in participation in recreation activities; it was determined that they are ‘facility insufficiency’, ‘transportation’, ‘financial insufficiency’ and ‘time’.

Results

As a result of the research, the purpose of which is to determine the issues that university students perceive as obstacles in participating in recreational activities, in line with the survey study applied to 108 Vocational School students receiving university education, inadequate facility equipment was identified as the most important factor affecting the participation in leisure activities. Other important factors preventing the leisure time activities of university students are; health problems, unsuitable schedule times, insufficient facilities and lack of facilities close to home.

In line with the study, it was determined that students perceive "lack of facilities", "transportation", "lack of finance" and "time" factors as obstacles to participation in recreational activities. It is seen that the findings obtained are in accordance with the general lines of the studies in the national and international literature on the subject of the research.

Suggestions

As a result of the research, the barriers to university students' participation in recreational activities were determined together with their reasons. In order to partially reduce or eliminate this situation, some suggestions are made to universities, public institutions and organizations and researchers.

It is expected that all institutions and organizations that provide services throughout the university, province and district will contribute to the plans and projects that will increase the ways and methods of spending productive time for university youth. Areas for recreational activities should be increased and improved, especially in university campuses, campuses and units.

It should be ensured that the wage policies for the relevant activities are arranged according to the purchasing power of the students, and the interest in recreational activities should be increased by providing information on the subject. For researchers interested in the subject, it is recommended to carry out studies for different departments of the same institution or other institutions.